

JAARVERSLAG 2014

Oprichtingsdatum en doel

De vereniging werd opgericht op 16 mei 1973.

De vereniging heeft ten doel: het bevorderen van de leefbaarheid van Den Haag met behoud van zijn karakteristieke waarden.

De vereniging tracht dit doel te bereiken met alle haar ten dienste staande wettige middelen.

Samenstelling van bestuur en werkgroepen in dit verenigingsjaar:

Bestuur

Voorzitter	René (R.) Vlaanderen
Secretaris	Jeannette (mw. J.) van Haalen – Verhoeff
Penningmeester en ledenadministratie	Jaap (J.) Trouw
Vicevoorzitter	Jacob (J.) Bijl
Lid	Frank (F.J.J.) van Maarseveen
Lid	Bert (L.A.) de Nennie
Lid	Martin (M.A.M.) Snuverink
Lid	Hanny (mw. J.W.M.) Wesseling – Gommers

Werkgroep Activiteiten en Excursies

Veronica (mw. V.M.C.) van Berkel – van den Honert

Theo (Th.F.G.) van Maanen

Bert (L.A.) de Nennie (coördinator)

Willemien (mw. W.J.) de Vlieger – Moll

Marjette (mw. M.C.J.) Yap

Werkgroep Levende Historie

Jasper (J.) Beelaard

Charlotte (mw. C.) Kamermans

Emilie (mw. E.F.A.) Linssen – van Rossum

Jan (J.G.M.) van der Ploeg

Martin (M.A.M.) Snuverink (coördinator)

Roel (R.J.F.) van der Wal

Werkgroep Stadsbeeld & Stadsgroen

Jacob (J.) Bijl (coördinator)

Eveline (mw. E.C.C.) Blitz

Valentijn (V.) van Koppenhagen

Alexander (A.L.) Messelaar

Christine (mw. C.) Sijbesma

Ruud (R.P.) Voskuil

Elsbeth (mw. E.) van Hijckama Vlieg (aspirant-lid)

Redactie 'Ons Den Haag'

Jacintha (mw. J.L.M.) van Beveren

Els (mw. E.M.) van den Broek

Niek (N.) 't Hart

Etienne (E.L.) Huberts

Rob (R.E.M.) van Kleef

Frank (F.J.J.) van Maarseveen (coördinator tot augustus)

Martin (M.A.M.) Snuverink (coördinator a.i. vanaf augustus)

Werkgroep Nieuwe Website

Een tijdelijke werkgroep die de nieuwe website voor de Vrienden voorbereidt.

Niek (N.) 't Hart

Alexander (A.L.) Messelaar

Bert (L.A.) de Nennie (coördinator)
Jaap (J.) Trouw
Koos (J.J.M.) Westgeest (beheerder)

Ledenbestand

Mutaties in 2014

Nieuwe leden	102
Afmeldingen wegens overlijden, beperking, verhuizing, enz.	98
Geroyeerd, wegens het niet voldoen aan de betalingsverplichting	35
Aantal leden op 31 december 2014	1.617

Een flink aantal leden steunt de vereniging door een hoger bedrag dan de minimumcontributie over te maken. Waarvoor onze hartelijke dank!

Algemeen

Het verenigingsleven kent naast talrijke aangename en interessante gebeurtenissen ook droevige momenten. Op 12 september is Frank van Maarseveen (1938) overleden. Hij is bijna 13 jaar bestuurslid van de Vrienden geweest. Ons Den Haag is onder zijn leiding uitgegroeid tot een breed gewaardeerd tijdschrift. Frank was een aimabel man met wie een ieder graag samenwerkte. De Vrienden van Den Haag gedenken Frank van Maarseveen met dankbaarheid en genegenheid.

Den Haag was in 2014 in de ban van de gemeenteraadsverkiezing. In de regel roepen de vaak als plichtmatig beschouwde teksten van de diverse verkiezingsprogramma's weinig emoties op, maar in 2014 lagen de kaarten anders. In de maanden voor de verkiezing op 19 maart liepen de discussies hoog op. Vooral de voorgenomen nieuwbouw van het Spuiforum t.b.v. het RO, het NDT en het Conservatorium werd het symbool van de tegenstelling tussen de collegepartijen en 'de stad' die zijn ongenoegen verwoord zag door het oppositionele raadslid Joris Wijsmuller (Haagse Stadspartij) en het weekblad Den Haag Centraal. De verkiezing leidde voor Haagse begrippen tot een aardverschuiving. De vier collegepartijen verloren hun meerderheid en moesten na langdurige onderhandelingen een akkoord sluiten met de winnaar, de Haagse Stadspartij. Het plan Spuiforum verdween van tafel; er komt onder verantwoordelijkheid van de nieuwe wethouder Wijsmuller een nieuw plan.

Deze turbulentie heeft een levendig verenigingsjaar niet in de weg gestaan. Honderden Vrienden hebben deelgenomen aan een uitgebreid excursieprogramma. Het nieuwe beleid van de werkgroep Excursies en Activiteiten om excursies zo vaak te herhalen dat niemand hoeft te worden uitgeloot, is met succes uitgevoerd. Veel tevreden gezichten dus. De Vrienden-borrel, drie keer per jaar in café Pavlov tegenover het stadhuis, wordt steevast goed bezocht. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 15 april hield Wijnand Galema, de auteur van de architectuurgids over de Haagse wederopbouw, een leerzaam verhaal over dat onderwerp. Jan Hein Furnée nam ons in de ALV van 18 november mee, eveneens n.a.v. zijn boek, naar 19e eeuwse 'plaatsen van beschaafd plezier', waar het standsbesef hoogtij vierde.

De werkgroep Stadsbeeld en Stadsgroen heeft zich – naast vele andere onderwerpen – beijverd voor de vraagstukken die in en na de verkiezingstijd om aandacht vroegen. Dat was niet alleen het Spuiforum, maar ook de inmiddels algemeen erkende noodzaak van herbestemming en transformatie van leegkomende gebouwen. Daarnaast krijgt het vele en gevarieerde groen in de stad meer aandacht.

De werkgroep Levende Historie houdt zich naar de aard van zijn opdracht vooral bezig met individuele panden en bepaalde plekken waar de geschiedenis van de stad een

zichtbare rol moet blijven spelen. Zo heeft de werkgroep zich ingespannen voor het behoud van de beeldbepalende school aan de Ketelstraat en voor de totstandkoming van een depot voor historische bouwfragmenten die nu veelal in de puincontainer belanden.

Het Vrienden-tijdschrift Ons Den Haag is een gevarieerd, informatief en opiniërend overzicht van wat er speelt rond het Haagse stadsbeeld. Naast de vaste rubrieken (activiteiten, zoekplaatjes, column, boekrecensies, stadsflitsen) was een serie artikelen gewijd aan bijnamen van bekende gebouwen. De redactie besteedt tevens veel aandacht aan een overzichtelijke opmaak en goede fotografie.

Wethouder Wijsmuller heeft in november onze nieuwe serie Wenskaarten in ontvangst genomen, in de stadhuiszaal Haagse Lobby die hij daartoe beschikbaar stelde. De serie bevat ditmaal enkele stadsbeelden vanuit een minder traditionele invalshoek. Ook de dvd-box Haagse stedenbouw en architectuur die wij i.s.m. de gemeente hebben geproduceerd, is aan de wethouder aangeboden. De box met uniek historisch materiaal is ook in 2015 nog verkrijgbaar.

In het najaar konden de leden zich via een enquête uitspreken over het aanbod van de Vrienden. Het algemene beeld is, dat de leden tevreden zijn over de koers van de vereniging en over de aangeboden activiteiten. Ruimschoots bovenaan staat ons blad, dat een zeer hoge leesdichtheid en dito waardering heeft. Velen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kritiek of suggesties mee te geven. Eén onderwerp van aandacht is relatief vaak genoemd: de in de ogen van sommigen wat gedateerde vormgeving en uitstraling van het blad en van de website, en – vooral – de rolverdeling tussen die beide media. Op dit en andere ideeën komen het bestuur en de werkgroep zeker in 2015 terug.

Er is een nieuwe tijdelijk werkgroep opgericht, de 'Werkgroep Nieuwe Website'. Deze draagt zorg voor de modernisering van de huidige website. Zodra de nieuwe website is gerealiseerd, komt er een permanente 'Werkgroep Website' die verantwoordelijk wordt voor de inhoud van de website. De permanente werkgroep gaat bestaan uit vertegenwoordigers van de redactie en andere werkgroepen. De 'Werkgroep Nieuwe Website' heeft offertes aangevraagd en is doende op basis daarvan een keuze voor te bereiden voor het bestuur.

Wenskaarten

Na het jubileumjaar 2013 verliep de verkoop van de wenskaarten weer volgens verwachting. Geen spectaculaire uitschieters, maar een stabiele verkoop aan de winkels. De verjaardagskalender verkocht ook goed, vooral bij de eindejaarsverkoop. In totaal 74 stuks.

De nieuwe serie wenskaarten 2014 werd bij de presentatie in november weer enthousiast ontvangen. Ook voor een complete serie was dit jaar grote belangstelling.

Om een indruk te geven van de verkoop van de wenskaarten volgen hier de gegevens:

- verkoop aan de winkels 9082
- verkoop in bibliotheek 1700
- verkoop door Hanny Wesseling 743
- kleinere verkopen samen 661
(2x ALV, Dag van de Haagse Herinnering,
Dag van de Haagse Geschiedenis,
Uit-Festival en Presentatie serie 2014)

Totaal verkochte wenskaarten 12.186

Dit is 289 kaarten minder dan vorig jaar.

De vereniging prijst zich zeer gelukkig dat wij zoals ieder jaar weer gastvrijheid mochten genieten in de Centrale Bibliotheek: al onze vrijwilligers voelen zich zeer welkom.

Ons Den Haag

Van de zes nummers van Ons Den Haag in 2014 waren er drie van 16 en drie van 20 pagina's. Na het aanvankelijke besluit om kostenredenen het aantal pagina's tot 16 te beperken, heeft het bestuur besloten – ook dank zij de enquête en de contributieverhoging – in het vervolg toch weer met 20 pagina's uit te komen.

Naast de vaste rubrieken Excursies en activiteiten, Stadsflitsen/Kort Haags van Niek 't Hart en liefst 11 boekrecensies van René Vlaanderen hebben Etienne Huberts en Rob van Kleef eendrachtig een zesdelige serie over bijnamen van bouwwerken geschreven. Nog even alle achttien bijnamen op een rijtje zonder lidwoord: IJspaleis, Zwemtunnel, Citruspers, Zilveren Toren, Vulpen, Netkous, Baljurk, Snoeptrommel, Spinazieacademie, Haagse Tieten, Rode Olifant, Apenrots, Sjoelbak, Keukenrol, Strijkijzer, Tempel, Grote Pyr, Chinese Muur. Ook kwam de rubriek 'Zoekplaatjes' opnieuw in het blad. Vooral de twee werkgroepen Stadsbeeld en Stadsgroen en Levende Historie leverden interessante, relevante en gevarieerde artikelen aan. Kijk hiervoor onder deze werkgroepen.

Eindredacteur Frank van Maarseveen is, zoals reeds gememoreerd, in september overleden. Zijn beoogde opvolger Jacintha van Beveren had zich al enige maanden naast Frank 'warmgelopen'. Daardoor heeft zij samen met redactielid Martin Snuverink de continuïteit van Frank's eindredactiewerk kunnen waarborgen.

Werkgroep Activiteiten en Excursies: jaaroverzicht 2014

In 2014 hebben we er weer naar gestreefd een grote variëteit aan excursies aan de leden aan te bieden. Verheugd hebben we dan ook geconstateerd dat ook na het lustrumjaar de belangstelling voor deelname aan excursies en activiteiten bijzonder hoog bleef. Die belangstelling was soms zo groot, dat een excursie op meerdere momenten herhaald moest worden. Dit vergde van alle betrokkenen een extra inspanning.

In het hieronder volgende overzicht is weergegeven welke activiteiten en excursies er in 2014 zijn georganiseerd

ACTIVITEITEN

De volgende activiteiten hebben plaatsgevonden:

* **Vriendenborrels**; er hebben 3 Vriendenborrels plaatsgevonden in Pavlov; als sprekers traden op Martin Snuverink (over de Dag van de Haagse Geschiedenis) en Corrie Klugkist (over Muzikaal Den Haag 18^e eeuw), Marloes Vernooijs (over de activiteiten van Den Haag Cares), en Dick Brongers (over de Pulchri Studio); deze Vriendenborrels werden druk bezocht.

EXCURSIES

De volgende excursies hebben plaatsgevonden:

- * **Joegoslavië Tribunaal**; 1 rondleiding; aantal deelnemers: 60.
- * **Caballerofabriek**; 2 rondleidingen; aantal deelnemers: 43.
- * **Campus Den Haag**; 4 rondleidingen; aantal deelnemers: 65.
- * **Fundatie Voorhoeve - Dunne Bierkade**; 3 rondleidingen; aantal deelnemers: 54.
- * **Nieuw en Oud**; 3 stadswandelingen; aantal deelnemers: 38.
- * **Pandergebouw**; 3 rondleidingen; aantal deelnemers: 57.
- * **Dunea**; 4 rondleidingen; aantal deelnemers: 75.
- * **Gasfabriek Binckhorst**; 4 rondleidingen; aantal deelnemers: 65.
- * **Statenkwartier**; 6 stadswandelingen; aantal deelnemers: 76.
- * **De Buurt**; 2 stadswandelingen; aantal deelnemers: 39.

Werkgroep Levende Historie

De belangrijkste onderwerpen waarvoor de werkgroep zich in 2014 heeft ingezet en de resultaten van eerder aangevangen inzet zijn de volgende.

1. De sloop van het architectonisch karaktervolle ex-schoolgebouw aan de **Ketelstraat 21-23** (Molenwijk) ten gunste van te dure nieuwbouwwoningen is verijdeld, mede geholpen door inspraak van Martin Snuverink in de Commissie ruimte. Uiteindelijk bleek er een meerderheid in de Raad voor behoud van het gebouw. De gebruiker, Coöperatief Eigenwijzer, kan het gebouw kopen voor een aanvaardbaar bedrag en is nu bezig de financiering voor aankoop en renovatie rond te krijgen.

2. Twee van de muurschilderingen van **Hermanus Berserik** in het zogenoemde Rode Dorp bij Station HS, die waren teloorgegaan, zijn in opdracht en op kosten van Staedion opnieuw vervaardigd. Er zijn weerbestendige kopieën van gemaakt en herplaatst. De werkgroep zoekt nog naarstig naar een weerbestendige locatie voor de originelen, maar helaas zit daar weinig schot in. De werkgroep is hiervoor in gesprek met de Haagse Hogeschool.

3. De aandacht in Ons Den Haag voor de verloedering van de oostzijde van de **Stationsweg** is niet tevergeefs geweest. Projectontwikkelaar Geste heeft het afgelopen jaar een boven verwachting fraaie historiserende gevelwand opgericht: op de parterre horeca (de 'rode loper') en erboven studentenwoningen.

4. Of juist onze aandacht voor het uitblijven van het herstel van het beeldbepalende en verloederde leegstaande hoekpand **Gedempte Burgwal 63-65** en Lutherse Burgwal 28-34 ertoe heeft bijgedragen, zullen we nooit zeker weten, maar uiteindelijk is het pand gered van verdere neergang en wordt het verbouwd tot winkel op de parterre en zes appartementen erboven.

5. Voorgenomen sloop van de **Schoenmakersvakschool in de Crispijnstraat** bracht ook ons in beweging. Via het Monumentenplatform hebben de Vrienden gepleit voor het behoud van dit bijzondere gebouw in een beschermd stadsgezicht. In een bepaalde fase leek sloop onafwendbaar, reden waarom wij toen genoeg wilden gaan nemen voor hergebruik van de ornamenten. De krachtige strijd van de buurt voor behoud van een mooie gevel met karakteristieke sculpturen en hergebruik van het gebouw leidde echter tot een ommekeer in de politiek, waarvan het vervolg zich na 2014 zal openbaren.

6. Nadat het gemeentelijk plan voor herinrichting van de **Lange Vijverberg** niet alleen bij belanghebbenden volkomen verkeerd was gevallen, heeft kunsthandelaar Willem Jan Hoogsteder een alternatief plan laten ontwerpen, dat bij de Raad grote indruk maakte. In de vergadering van de Commissie ruimte op 5 februari heeft naast anderen Emilie Linssen namens de Vrienden kernachtig ingesproken. Het draagvlak voor het nieuwe plan was zo sterk, dat het oude plan van tafel werd geveegd.

7. De **kapel van het Westeindeziekenhuis** aan de Lage Nieuwstraat, die al jaren buiten gebruik is en verloedert, riep bij ons de vraag op wat de plannen ermee zijn. Wel, die zijn er niet, zo bleek na een interview met de bouwdienst van het ziekenhuis. MCH zit er gewoon mee in zijn maag. Het is geen monument, het is bouwvallig en als een projectontwikkelaar ermee aan de haal wil gaan mag dat wat MCH betreft. Onze werkgroep zou behoud en hergebruik van het gebouw als erfgoed op prijs stellen. Wij houden nieuwe ontwikkelingen in het oog, maar komen nu niet in actie.

8. Tijdens de **Dag van de Haagse Geschiedenis** op 29 maart heeft Martin Snuverink op eigen wijze invulling gegeven aan het thema 'Aanvallen en verdedigen' met een voordracht over de aanvallen van epidemieën in de 19^e eeuw en de wijze waarop de stad zich daartegen heeft verdedigd door het dempen van grachten, de aanleg van riolen en de verversing van het grachtenwater.

9. Al langere tijd bekommeren wij ons om het droeve lot van **historische bouwfragmenten**, die voor een belangrijk deel in de puinbreker verdwijnen in plaats

van als erfgoed te worden hergebruikt in een passend project. Het gaat om ornamenten, maar ook om straatmeubilair en trottoirbanden. De werkgroep gaat hier in 2015 werk van maken en proberen tot de oprichting van een depot te komen.

Artikelen in Ons Den Haag

De werkgroep heeft aan Ons Den Haag bijgedragen met de volgende artikelen.

1. De Markies, monument van de toekomst (nr. 2)
2. Lange Vijverberg tóch veilig en groen (nr. 2)
3. Dag van de Haagse Geschiedenis (nr. 2)
4. Vlaggenmasthouders in Den Haag (nr. 3)
5. Maison de Bonneterie, hoe verder? (nr. 3)
6. Dakopbouwen, zegen of beeldbederf? (nr. 4)
7. Jozef Israëlsplein, opkomst en ondergang van het rosarium (nr. 4)
8. Paviljoen Houtrust, vergeten erfgoed? (nr. 6)

De werkgroep heeft zich versterkt met Marijnke de Jong, oud-directeur van Panorama Mesdag.

Werkgroep Stadsbeeld & Stadsgroen

Het nieuwe college en het Spuikwartier

De uitslag van de verkiezingen voor de gemeenteraad in maart en het resultaat van de coalitieonderhandelingen daarna hebben er toe geleid dat het project 'Spuiforum' van de baan is. Daardoor kwam het beroep dat de Vrienden hadden ingesteld tegen het bestemmingsplan Spuikwartier 2013 in de lucht te hangen. Na overleg van de Raad van State met betrokkenen wordt deze zaak door de Raad van State niet inhoudelijk behandeld maar wordt de procedure via een formaliteit afgerond. In de nieuwe plannen komt er aan het Spui wel een complex voor cultuur en onderwijs, maar het college kijkt naar het hele gebied Spuikwartier/Wijnhavenkwartier en wil ook bestaande gebouwen laten gebruiken. Daarvoor komt er een nieuw bestemmingsplan. In het algemeen wil het college gaan werken met een nieuwe bestuursstijl, waarbij meer van te voren overlegd wordt met betrokkenen. Dat zijn voor ons verheugende ontwikkelingen, waarbij wij graag participeren. Op een goede start met een aantal gespreksavonden volgde echter een procedure waarbij de gemeenteraad en de insprekende burgers maandenlang buiten spel staan; commissies van deskundigen selecteren het consortium dat mag gaan bouwen in het Spuikwartier. Wat ook zorgen baart is het feit dat veel overgelaten wordt aan de markt. Of dat stedenbouwkundig goed uitpakt en een goede openbare ruimte oplevert, is de vraag. Bij de inspraak in de commissie en in de raad hebben we de koerswijziging begroet en tegelijk onze zorgen over de verdere ontwikkelingen uitgesproken.

De Vrienden zijn door wethouder Revis uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. We hebben met hem gesproken over de nieuwe bestuursstijl van het college, de kwaliteit van de openbare ruimte, het belang van het stadsgroen en het behoud van waardevol materiaal bij verbouwingen. Met wethouder Wijsmuller is er overleg binnen het kader van het Haags Monumenten Platform. Verder was er informeel contact met hem bij de gespreksavonden over het Spuikwartier en de presentaties van onze wenskaarten en van de dvd-box 'architectuur in Den Haag'.

Lopende zaken

In vervolg op de evaluatie van de **structuurvisie** organiseerde de commissie Ruimte van de gemeenteraad in februari een werkbijeenkomst over de toekomst van de stad. De Vrienden waren als enige stedelijke organisatie uitgenodigd om er hun zegje te doen naast allerlei professionals. We hebben er gepleit voor echte inspraak, kleinschalige ontwikkeling, bestrijding van leegstand door herbestemming en voor meer groen in de stad.

Het concept voor een nieuwe **welstandsnota** is na stevige kritiek van de gemeenteraad in maart 2013 ingetrokken; sindsdien is het stil. In het overleg van het Monumentenplatform met de wethouder dringen de Vrienden erop aan dat de oude nota eerst grondig geëvalueerd wordt. Dat punt is ook naar voren gebracht in een informeel kennismakingsgesprek met de nieuwe voorzitter van de welstandscommissie. Daarbij is tevens gesproken over de rol van de welstandscommissie bij het plaatsen van dakopbouwen, fietstrommels, voorzieningen voor gehandicapten en zonnepanelen. Over het laatste is ook gesproken met een vertegenwoordiger van het Haags Milieu Centrum. De Vrienden hebben sympathie voor milieumaatregelen; het HMC gaat ermee akkoord dat daarbij rekening gehouden wordt met monumenten en beschermde stadsgezichten. Afsproken is elkaar te informeren over relevante ontwikkelingen op dit gebied.

Bestrijding van **leegstand** door **herbestemming** blijft een belangrijk punt. Na de kantoren zijn nu de winkels aan de beurt. Gelukkig hebben de gemeente en het rijk goede afspraken gemaakt over hergebruik van de grote ministeries die in de komende jaren vrij komen. Het beeld wordt steeds duidelijker: Er is ruimte genoeg in bestaande gebouwen; nieuwbouw is eigenlijk niet meer nodig.

Er zijn een aantal langer lopende dossiers die wij volgen: de parkeergarage onder het Tournoiveld, Arendsdorp, Ockenburg en het park in de Internationale Zone/ de Scheveningse Bosjes.

Stadsgroen

De werkgroep heeft besloten om meer aandacht te besteden aan het stadsgroen. Het gaat daarbij vooral om de belevingswaarde. Intern streven we naar versterking van het beleven van het groen bij de Vrienden door interessante artikelen in Ons Den Haag en door excursies. Extern streven we naar versterking van de samenwerking met de 'groene clubs' in Den Haag, waarbij we graag hun deskundigheid willen benutten. We hebben het onderwerp ook in het gesprek met wethouder Revis nadrukkelijk aan de orde gesteld.

De gemeente wil het groenonderhoud 'optimaliseren': meer ruimtelijke kwaliteit en sociale veiligheid tegen lagere kosten. Ecologische kwaliteit wordt in de conceptvisie wel genoemd, maar komt op de tweede plaats. In het stedelijk groenoverleg hebben de groene organisaties hun ongenoegen daarover uitgesproken tegenover de gemeente. Er zouden wel erg veel struiken gerooid worden. Er is verder overleg gevoerd en het wachten is nu op de definitieve visie. Voor de werkgroep was deze discussie aanleiding om zelf eens te gaan kijken in de twee stadsdelen waarvoor een conceptvisie op wijkgroen ontwikkeld was, Haagse Hout en Loosduinen. Bij deze 'schouw' ging het ons om twee vragen: Wat is de belevingswaarde van het stadsgroen in dit stadsdeel? Wat vinden we van de plannen om het groenonderhoud hier te veranderen? We ontdekten dat de stadsdelen best behoorlijk groen zijn als je kijkt naar alle straatbomen, plantsoentjes en particulier groen. De variatie in het stadsgroen is groot en daar moet de gemeente rekening mee houden bij de aanpassing van het groenonderhoud: niet uitgaan van een paar modellen maar een gevarieerde aanpak. Onze bevindingen worden voorgelegd aan de groene organisaties en gepubliceerd in Ons Den Haag. We gaan het verslag bespreken met de betreffende stadsdeeldirecteuren.

Bestuur, partners, personen en publicaties

In een evaluerend overleg met een delegatie van het bestuur is gesproken over het nieuwe thema 'stadsgroen', de communicatie binnen de vereniging en de taakverdeling tussen de werkgroepen en over de contacten met de gemeenteraad en met ambtenaren. Ook hebben we afgesproken hoe we reageren bij vragen om advies of steun van bewonersorganisaties: We gaan we er alleen op in als het een zaak is die de hele stad betreft of exemplarisch is voor een bepaalde ontwikkeling. Ook dan geldt nog de beperking, dat onze menskracht beperkt is en dat we niet alle deskundigheden in huis hebben. Bij het besluit over de vraag 'wel of geen advies?' maakt het niet uit of de

aanvrager lid van de Vrienden is of niet.

Al naar gelang het onderwerp wordt er samengewerkt met de AVN, de Fietsersbond, Rover en het Haags Milieu Centrum. Leden van de werkgroep participeren in het Haags Monumentenplatform, het stedelijk groenoverleg en het lokale groenplatform; zij schuiven aan bij de milieutafel van het Haags Milieu Centrum en overleggen van tijd tot tijd met vertegenwoordigers van het Haags Architectuur Café.

De werkgroep heeft afscheid genomen van Gwen Maclaine Pont en bestond aan het einde van het jaar uit Jacob Bijl, Eveline Blitz, Valentijn van Koppenhagen, Alexander Messelaar, Christine Sijbesma, Ruud Voskuil en aspirant-lid Elsbeth van Hijckama Vlieg.

In ODH heeft de werkgroep dit jaar 9 artikelen gepubliceerd, vooral over groen, herbestemming en het Spuikwartier. Leden van de werkgroep schreven in 2014 artikelen voor de 'stadsglossy' LEVEN! over Berlage, Scheveningen haven en de Binckhorst.